

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 334/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestskej časti Bratislava – Nové Mesto v konaní vedenom pod sp. zn. 176/2003-642093-Já a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp/22/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2011 doručená sťažnosť M. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v

primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestskej časti Bratislava – Nové Mesto (ďalej len „mestská časť“) v konaní vedenom pod sp. zn. 176/2003-642093-Já a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp/22/2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 9. júna 2003 mestskej časti „žiadosť o jednorazovú dávku sociálnej pomoci na úhradu mimoriadnych výdavkov“.

Mestská časť žiadosť sťažovateľa zamietla rozhodnutím z 2. júla 2003, ktoré na základe podaného opravného prostriedku Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 19. januára 2004 č. k. 32 S/13/2003-32 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Následne mestská časť žiadosť zamietla rozhodnutím z 23. februára 2004, ktoré na základe opravného prostriedku krajský súd rozsudkom zo 14. mája 2007 č. k. 3 Sp/220/2005-38 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žiadosť sťažovateľa mestská časť opätovne zamietla rozhodnutím z 20. augusta 2007, ktoré krajský súd rozsudkom č. k. 3 Sp/58/2007-33 z 23. februára 2010 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Následne mestská časť žiadosť sťažovateľa zamietla rozhodnutím z 15. marca 2010. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 29. marca 2010 opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp/22/2010.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Z dôvodu, že Mestská časť... pod č. k. soc. 176/2003-642093-Já, dlhodobo priamo diskriminuje moju osobu a vo veci nekoná tak, ako prikazuje Zákon č. 71/1967 o správnom poriadku, dňa 15. 03. 2010 bola podaná žaloba vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania. Žaloba sa prejednáva na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn.: 44 C 32/2010...“

Ďalej Krajský súd... vo veci opravného prostriedku pod sp. zn. 3 Sp 22/2010 efektívne nekonal, preto som dňa 30. 05. 2011 podal sťažnosť na prieťahy v súdnom konaní...

V upovedomení o vybavení sťažnosti podpredsedníčka Krajského súdu... pod Spr. 2112/2011 zo dňa 14. 06. 2011 konštatuje, že moja sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní je dôvodná a vyzvala zákonnú sudkyňu, aby neodkladne prijala ďalšie opatrenia na odstránenie prieťahov...

V podstate sa od podania mojej žiadosti zo dňa 09. 06. 2003 na Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto pod sp. zn. soc. 176/2003-642093-Já nekoná vôbec, v zmysle ust. Zák. 71/1967 o správnom poriadku. Správny orgán v rámci svojho rozhodovania neberie na vedomie rozhodnutia správnych súdov. Úmyselne koná vo veci tak, aby správny súd po prešetrení, vec opätovne vrátil správne orgánu na ďalšie konanie.

A postupom prešetrenia rozhodnutia správneho orgánu, Krajský súd v Bratislave pod sp. zn. 3 Sp 22/2010 koná zbytočné prieťahy.

Ako účastník konania som po celú dobu rozhodovania správne orgánu, napomáhal k odstraňovaniu právnej neistoty podaním riadnych opravných prostriedkov. Predmetom konania išlo o štandardnú vec patriacu do rozhodovacej agendy správneho orgánu, teda nešlo o žiadnu právnu či fakticky zložitú vec, o ktorej správny orgán rozhodoval...

Podotýkam, že všeobecnému súdu bola poskytnutá primeraná lehota na prijatie opatrení na odstránenie zistených prieťahov v súdnom konaní, ale súd doposiaľ neuviedol termín pojednávania vo veci samej, čím sa otvára časový priestor na pokračovanie zbytočných prieťahov, teda súd doposiaľ neodstránil právnu neistotu.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom:

„Základné právo M. P. ... podľa... čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto v konaní vedenom pod č. k. soc. 176/2003-642093-Já porušené boli.

Základné právo M. P. ... podľa... čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod č. k. 3 Sp 22/2010 porušené boli.

Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. soc. 176/2003-642093-Já konala bez zbytočných prieťahov.

Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 3 Sp 22/2010 konal bez zbytočných prieťahov.

M. P. priznáva finančné zadostučinenie v sume 8.000 €..., ktoré mu je Mestská časť Bratislava - Nové Mesto povinná vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

M. P. priznáva primerané finančné zadostučinenie... 2.500 €..., ktorý mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodnil „... nezodpovedným prístupom orgánov k vybavovaniu... žiadosti vo veci pod č. k. soc. 176/2003-642093-Já a opravného prostriedku pod č. k. 3Sp 22/2010, neodôvodnenou nečinnosťou, kedy svojim zdĺhavým konaním (resp. nekonaním) spôsobili u sťažovateľa stav právnej neistoty...

Postup správneho orgánu ako aj súdu pociťujem ako ujmu na ľudskej dôstojnosti ako dôchodcu, ktorý je odkázaný na soc. pomoc a preto sa domáham primeraného zadostučinenia aj v peniazoch. Ako invalidný dôchodca, zvlášť citlivo vnímam právnu neistotu a liknavosť správneho orgánu a súdu pri vybavovaní svojich záležitostí, čo viedlo k mojej psychickej ujme, ale i k hmotnej núdzi, vzhľadom na môj príjem na hranici životného minima, ako invalidného dôchodcu.“

Sťažovateľ priložil k sťažnosti ako prílohu okrem iných aj list podpredsedníčky krajského súdu označený ako „VEC Sťažnosť na prieťahy v konaní“, ktorý bol sťažovateľovi doručený 20. júna 2011. V uvedenom dokumente podpredsedníčka krajského súdu okrem iného uviedla:

„Potvrdzujem prevzatie Vašej sťažnosti zo dňa 30. 5. 2011, ktorá bola Krajskému súdu v Bratislave doručená dňa 30. 5. 2011, v ktorej sa sťažujete na prieťahy v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3 Sp 22/2010...

Vašu sťažnosť som prešetrila... a dospela som k záveru, že... je dôvodná.

Šetrením bolo zistené, že vec vedená pod sp. zn. 3 Sp 22/2010 napadla na Krajský súd v Bratislave dňa 14. 4. 2010. Tunajší súd listom zo dňa 10. 5. 2010 vyzval navrhovateľa ako aj odporcu na vyjadrenie, či súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania. Nahliadnutím do spisu som zistila, že dňa 16. 5. 2011 bol vo veci určený termín pojednávania na 11. októbra 2011 o 10.00 hodine. Podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne JUDr. A. P. časový posun v určení termínu pojednávania bol spôsobený najmä opakovaným prevzatím vecí po troch sudcoch v zmysle zmeny rozvrhu práce, ďalej pridelením prevažne reštančných vecí poznačenými prieťahmi, ktoré bolo potrebné prednostne naštudovať a prejednať aj vzhľadom na to, že išlo o veci výrazne staršie ako vec sp. zn. 3 Sp 22/2010...

Po oboznámení sa so skutočnosťami potrebnými na zistenie stavu veci musím konštatovať, že som v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 3 Sp 22/2011 zistila prieťahy, ktorých príčiny sú dané okolnosťami objektívnej povahy so zreteľom na množstvo nevybavených vecí v oddelení 3Sp, pridelenie množstva reštančných vecí zákonnej sudkyňi na prejednanie a opakované zmeny rozvrhu práce.

Vzhľadom na vyššie uvedené si Vám preto dovoľujem oznámiť, že som Vašu sťažnosť na prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp 22/2010 vyhodnotila ako dôvodnú. Dovoľte mi preto, aby som sa Vám v mene správy a riadenia súdu za vzniknuté objektívne prieťahy ospravedlnila. Zároveň Vám oznamujem, že vec budem naďalej sledovať z hľadiska jej bezprieťahovosti a plynulosti až do jej rozhodnutia tunajším súdom, pričom vyzvem konajúcu samosudkyňu, aby neodkladne prijala ďalšie opatrenia na odstránenie vzniknutých prieťahov. Súčasne uvádzam, že vec sp. zn. 3 Sp 22/2010 bude prevedená do režimu sledovania vecí podpredsedníčkou krajského súdu za účelom zabránenia vzniku ďalších prieťahov v konaní.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Sťažovateľ namietá porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestskej časti

v konaní vedenom pod sp. zn. 176/2003-642093-Já a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp/22/2010.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestskej časti v konaní vedenom pod sp. zn. 176/2003-642093-Já

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Iným zásahom je aj nečinnosť orgánu verejnej správy (pozri § 244 ods. 3 OSP).

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Z citovaných právnych noriem vyplýva, že vo veci sťažovateľa je daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorým je aj mestská časť. Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že nepodal žalobu podľa § 250t OSP.

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu alebo právnickú osobu namietajúcu porušenie svojho základného práva. Preto každý musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (I. ÚS 189/07).

Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľom ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že v časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojich práv mestskou časťou, nie je daná jeho právomoc, a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp/22/2010

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sp/22/2010.

Zo sťažnosti sťažovateľa a z jej príloh vyplýva, že opravný prostriedok sťažovateľa podľa Občianskeho súdneho poriadku bol doručený krajskému súdu 14. apríla 2010 s tým, že prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené na 11. október 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh je tiež zrejmé, že sťažovateľ podal predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Sťažnosť vyhodnotila podpredsedníčka krajského súdu ako dôvodnú, pričom konštatovala, že v predmetnej veci zákonná sudkyňa nariadila pojednávanie na 11. október 2011 a vec vedenú pod sp. zn. 3 Sp/22/2010 previedla do „*režimu sledovania vecí podpredsedníčkou krajského súdu za účelom zabránenia vzniku ďalších prietahov v konaní*“. Tieto skutočnosti oznámila podpredsedníčka krajského súdu sťažovateľovi listom zo 14. júna 2011, ktorý bol sťažovateľovi doručený 20. júna 2011.

Sťažnosť sťažovateľa podľa čl. 127 ods. 1 ústavy bola doručená ústavnému súdu 27. júna 2011, teda ani nie mesiac po doručení sťažnosti na prietahy v konaní krajskému súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že vo svojej doterajšej judikatúre opakovane vyslovuje, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vyžaduje, aby sťažovatelia preukázali využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch, t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného všeobecného súdu. Podanie takejto sťažnosti ústavný súd totiž zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr.

IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Preto podanie sťažnosti podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch ústavný súd považuje za jeden z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienku konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

V danom prípade bola sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní doručená krajskému súdu 30. mája 2011, pričom sťažnosť sťažovateľa podľa čl. 127 ods. 1 ústavy bola ústavnému súdu doručená 27. júna 2011. V týchto súvislostiach ústavný súd konštatuje, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch sťažovateľom v posudzovanej veci sa javí ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by bola podpredsedníčke krajského súdu poskytnutá primeraná (rozumná) lehota na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05, I. ÚS 233/08). Ústavný súd totiž vo svojej doterajšej judikatúre zdôrazňuje, že po podaní sťažnosti podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch je potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09). Sťažovateľ neposkytol v tomto smere krajskému súdu žiaden časový priestor na vykonanie opatrení, a preto ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako predčasne predloženú ústavnému súdu a odmietol ju v tejto časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. augusta 2011